

Sirküler No: 3693

Sirküler Tarihi: 12.05.2022

KONU: KOOPERATİFLERDE DIŞ (BAĞIMSIZ) DENETİM ZORUNLULUĞU

1 Şubat 2022 tarih ve 31737 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan “Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik” ile kooperatiflere denetleme organının yapacağı denetimin dışında şartları taşımaması halinde kooperatiflere dış denetim zorunluluğu getirilmiştir.

Kooperatiflerde dış denetimin konusu; kooperatif finansal tablolarının, Kooperatifler Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Vergi Usul Kanunu ve ilgili mevzuata göre hazırlanıp hazırlanmadığı; gelir ve giderlerinin dayanağını oluşturan belgelerin ilgili mevzuata uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği; gelir ve gider hesapları ile bilanço hesaplarının defter, kayıt ve belgelerle uyumlu olup olmadığıdır. Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu içerisinde yer alan finansal bilgiler de dış denetimin kapsamı içindedir.

Aşağıdaki şartlardan birini sağlayan faal kooperatifler dış denetime tabidir:

- Tarım satış, tarım kredi, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet, pancar ekicileri kooperatifleri.
- Yapı ruhsatı alınmış ve ortak sayısı 100 veya daha fazla olan yapı, turizm geliştirme ve gayrimenkul işletme konularında faaliyet gösteren kooperatifler.
- Faaliyet konusuna bakılmaksızın 30 milyon Türk lirası ve üstü net satış hasılatı olan kooperatifler.
- Faaliyet konusuna bakılmaksızın 2.000 ve daha fazla ortağı bulunan kooperatifler.

Kooperatiflerin (c) bendindeki şartı art arda iki hesap döneminde sağlamaları durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren dış denetime tabidir. Kooperatiflerin yıllık net satış hasılatı hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan art arda iki hesap dönemine ilişkin bilanço ve gelir tablosu dikkate alınır. Yıllık net satış hasılatının hesaplanmasında varsa kooperatiflerin bağlı ortaklıkların ve iştiraklerin yıllık net satış hasılatı da dikkate alınır.

Kooperatiflerde dış denetim yapabilecekler:

- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler,
- 3568 sayılı Kanuna tabi meslek mensupları,
- İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen, bağlı olunan merkez birlikleri veya merkez birliği kurulamamışsa bağlı olunan birlikler tarafından yapılabilir.

Dış denetçiler, kuruluşta ana sözleşmeyle; sonraki dönemlerde genel kurul kararıyla “görev yapacağı hesap dönemi içerisinde” seçilirler. Dış denetçinin seçimi, ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir.

DIŞ DENETİME TABİ OLDUĞU HALDE SÖZ KONUSU DENETİMİ YAPTIRMAYAN KOOPERATİFLERİN FİNANSAL TABLOLARI, YÖNETİM KURULU YILLIK FAALİYET RAPORU VE İBRA KONULARINDA ALINAN GENEL KURUL KARARLARI GEÇERSİZ OLACAKTIR.

Yönetmeliğin dış denetime ilişkin hükümleri 01.01.2023 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu sebeple, denetime tabi kooperatiflerin 2023 yılında yapacağı genel kurullarında “2023 yılı hesap dönemi için” dış denetçi seçmesi gerekmektedir.

Bilgilerinize sunarız. **Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.**